

Nærings- og fiskeridepartementet
Pb. 8090 Dep.
0032 Oslo

postmottak@nfd.dep.no

Din ref./Deres ref:
14/3310-7

Min ref./Vår ref:
GBR/gbr

Beaivi/Dato:
04.07.2014

SVAR PÅ HØRING OM INNØRING AV EI STRUKTURKVOTEORDNING FOR DEN MINSTE KYSTFLÅTEN

Det vises til Nærings- og Fiskeridepartementets høringsbrev av 29.4.2014. Norske Samers Riksforbund (NSR) inngir herved følgende høringsuttalelse, som for øvrig kun sendes elektronisk:

Innledning

Det slås fast i Norsk lov (Havressursloven) at de villevende marine ressurser tilhører fellesskapet i Norge. Fellesskapet i Norge er både samer og nordmenn. Samer er både et folk og urfolk i Norge. Grunnloven (§108) slår fast at det påligger statens myndigheter å legge forholdene til rette for at den samiske folkegruppe kan sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv. Senere tids rettsutvikling peker på at *kultur* også skal forstås som det materielle grunnlaget for kulturutøvelsen for etniske, religiøse og språklige minoriteter, herunder samer som urfolk i Norge, som gitt i FN konvensjon av 1966 om Sivile og Politiske rettigheter artikkel 27.

Formålet med Havressursloven er å sikre en bærekraftig og samfunnsøkonomisk lønnsom forvaltning av de villevende marine ressurser, samt medvirke til å sikre sysselsetting og bosetning i kystsamfunnene, herunder må det også forstås det samiske samfunn.

Norske Samers Riksforbund (NSR) holder fast ved at samene har etablert rettigheter til fiske og andre marine ressurser i kystnære samiske områder. Samer og andre bosatt ved kysten har derfor rett til fiske på grunnlag av alders tids bruk og lokal sedvane. Folkerettens regler om urfolk og minoriteter gir i tillegg grunnlag for retten til fiske. Disse rettighetene er fortsatt ikke anerkjent av staten. NSR er derfor av den formening at reguleringstiltak av

Norgga Sámiid Riikkasearvi | Vuona Sámiij Rijkasiebrre | Nøørjen Saemiej Rijkhesiebrrie |
Norwegian Saami Association | Norske Samers Riksforbund | NSR.no

fisket ikke kan skje slik at det kan forstås å frata samer retten til regningsvarende fiske for opprettholdelse av kultur med språk, næringsutøvelse og samfunnsliv.

Lokale og regionale konsekvenser av forslaget – for samiske samfunn

Havressurslovens § 7 bokstav g følger opp Artikkel 27 i FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter når den sier at forvaltningstiltak skal være med å sikre det materielle grunnlaget for samisk kultur. Vi vil understreke at det er resultatet av reguleringene av fiskeriene som er målestokken for om forvaltningen lykkes i å sikre det materielle kulturgrunnlaget for samisk kultur, ikke reguleringen i seg selv. Konsekvensene av forrige strukturering viser at det ikke styrket tilgangen til fiskeriene i de samiske områdene. NSR anser at fiskeflåten under 11 meter utgjør en bærebjelke for samisk kultur i kyst- og fjordområdene. Forslaget til Nærings- og fiskeridepartementet vil med stor sannsynlighet medføre en gjeldsøkning, noe som reiser spørsmål ved lønnsomhetsargumentet, det vil forhindre rekruttering og det blir et stort press av fiskere som selger seg ut av lukket gruppe og går over til fiskerier i åpen gruppe noe som igjen vil svekke lønnsomheten i åpen gruppe.

NSR mener disse forholdene vil slå særlig negativt ut i de sjøsamiske områdene der fisket tradisjonelt har vært naturlig ressurs- og økosystemtilpasset. NSR mener departementets forslag vil virke til å svekke grunnlaget for samisk kultur i kyst- og fjordområdene, noe som ikke er i overensstemmelse med havressurslova § 7 bokstav g om at forvaltningstiltak skal være med å sikre det materielle grunnlaget for samisk kultur og § 11 6. ledd om at det skal legges vesentlig vekt på samisk bruk og hva bruken har å si for samiske lokalsamfunn. Departementets forslag samsvarer ikke med endringene som Stortinget vedtok i havressursloven, deltakerloven og finnmarksloven som oppfølging av Stortingets vedtak etter Innst. o. nr. 80 (2004-2005) 'Finnmarksloven' og Kystfiskeutvalgets utredning i NOU 2008:5 'Retten til fisket i havet utenfor Finnmark'.

NSR er bekymret for en rettighetsutvikling hvor det på flere områder oppfordres til konsentrasjon av eierskap snarere enn en spredt og differensiert eierskapsstruktur i hele fiskeflåten. Etter NSRs mening er dette en alvorlig trussel for sjøsamiske kyst- og fjordsamfunn som både angår det materielle grunnlaget for samisk kultur, men også en rettighetsutvikling vi på ingen måte kan akseptere i lys av at samiske fiskerirettigheter fortsatt ikke er anerkjente. NSR vil sikre et spredt og variert eierskap i kystfiskeflåten samt sikre at formålet med deltakerloven som er å legge til rette for at høstingen av de marine ressursene fortsatt kommer kystbefolkningen til gode og bidrar til å trygge bosetting og arbeidsplasser i kystdistriktene.

En strukturering vil gi betydelig konsentrasjon i eierskap og geografiske forskyvninger i kvoterettigheter. Konsentrert eierskap vil mest sannsynlig redusere konkurransen og vanskeliggjøre muligheten for å etablerere seg i næringen. Vi tør i denne sammenheng minne om at fisken er en nasjonal fellesressurs, slik fastslått i Havressursloven, og er dermed ikke tilhørende privatpersoner, enkeltfiskere eller enkeltrederier.

Alternativer til forslag om strukturering

Sjarkflåten er en stor og viktig del av grunnlaget for bosetting og sysselsetting i sjøsamiske samfunn langs kysten og i fjordene. NSR mener det er svært viktig å sikre kystflåtens fremtid gjennom hensiktsmessige og forutsigbare rammebetingelser. Strukturen i samiske fiskerier i

kyst- og fjordområder er basert på mindre fartøyer med liten mobilitet. Kystflåten, og særskilt flåten under 11 m, er en viktig bærebjelke i opprettholdelse og utvikling av kyst- og fjordsamfunn.

NSR ser at det kan iverksettes tiltak som øker kvotegrunnlaget, lønnsomheten og sikkerheten for denne flåtegruppen. Dette kan imidlertid gjøres i form av ordninger der en øker gruppekvoten, samordner kvotene for gruppen under 11 meter, gjeninnføre kondemneringsordning der kvotene går tilbake til egen gruppe, innføre en samfiske-ordning for både lukket og åpen gruppe (denne ordningen må ikke gjelde mellom gruppene) samt vurdere innføring av et ekstrakvantum ved flere fiskere på båten for å bedre både sikkerhet og rekrutering.

Det eksisterer en gjensidig avhengighet mellom landanlegg og fiskere, og mulighetene for større lokal verdiskapning ligger også i stabile og gode landanlegg. Små fiskebruk rundt omkring er ofte den viktigste bedriften i eget lokalsamfunn og sikrer både bosetting, verdiskapning og sysselsetting både på sjø- og landsiden. Dersom store deler av den minste flåten blir borte vil mange av disse små landanleggene bli borte og med det utarme samiske fjord- og kystsamfunn. De som er nærmest ressursene og avhengige av disse bør ha prioritet på ressursene.

NSR foreslår heller en omfordeling av kvoter fra den havgående flåten til kystfiskeflåten for å øke kvotegrunnlaget i gruppene. Dette vil bedre sikre sysselsetting og bosetting langs kysten og i fjordene. Flåten under 11 meter er en viktig premissfaktor for sjøsamisk kultur og det er derfor nødvendig å øke driftsgrunnlaget for denne flåtegruppen. NSR har tro på at dersom Fiskerimyndighetene aktivt styrker gruppas driftsgrunnlag, prioriterer man leveranser av ferskt høykvalitetsråstoff, noe som vil sikre bosetting, styrke sysselsetting og verdiskapning langs kysten.

NSR ser at forslaget om innføring av strukturering av båter under 11 meter er av en så stor grunnleggende prinsipiell karakter og med så store langsiktige virkninger for samiske kyst- og fjordsamfunn at forslaget må behandles som sak i Stortinget.

NSR ber om at sametinget blir kontaktet for konsultasjoner om oppfølgingen av høringsforslaget etter Konsultasjonsprosedyrene fastsatt ved kgl. res. 01.07.05 og Retningslinjer for konsultasjoner i fiskerisaker.

Dearvuodaiguin | med hilsener

Gunn-Britt Retter
Konstituerejuvvon jodiheaddji | konstituert leder